

bizony mondom
porszemmé sivárodik a Mont-Blanc
meg a Mount Everest

az ünnep könnyüségé lásd a semmié
atlantisz lesz a gumimatrac is
az egy-törzsből faragott csónak
hátrasiklik a vörös ködbe
míg megcsókollak

II.

igen eljön az én országom
fölépül fallal körülfog
elbástyáz bálidómtól engem
táncom köreit szerietemetszi

igen eljön az én országom
méhemnek áldott gyümölcsé
hasam dombja alól a nemzet
dömbölvé előmászik

hétfájdalmú

ostromban rámcsimpaszkodik
szeressem!

im eljön ez a véren-vett ország

mellemből növekszik
fejem fölé

(Ez alkalommal Csongrád megyei
költők verseiből közlünk válogatást)

Zombori László rajza

közönség pedig keresi a szerelmi törté-
teket. Ennek oka, azt hiszem, a valameny-
nyünkben rejlő *érzelmi kopottság*, a va-
lamben való hit hiánya. Az agglomeráció
és a kommunikáció áradatában a szemé-
lyiség sérül, kopik: az emberek jobbák és
többek szeretnének lenni; ismét hősök, ki-
tartani a végsőkig, akár egy balul sikerült
sors árán is. Vacak kis viszonyokban
élünk, pedig érzelmi kiteljesedésre volna
szükségünk. Ez a vágy szüli világszerte
például a nagy ívű szerelmi történeteket.

— Igen, tehát itt tartunk a Love Story ese-
ténél. Úgy gondolom azonban, hogy az új ér-
zelmségnek azok a hullámai, amelyek ezt
a rafináltan megírt szentimentális történe-
tet az amerikai bestsellerlista élére dobták,
és a filmből nagy sikert csináltak, egy adott
nyugati világ társadalmi közegére jellemzők.
Amelynek közönsége megcsömörített a szex-
a pornó- és a brutalitásáradattól, amelyet
számára könyvek, filmek, színdarabok na-
ponta továbbítottak. Mi ebből a folyamatból
kimaradtunk. Így aztán egy ott talán jogosult
társadalmi reagálás itt tartalmatlannak tűnik:
üres divatnak.

— Igaz, hogy a nyugati világ kezd be-
leünni a pornóval, szexszel és a nagy za-
bálásokkal való manipulálásba, de ez csak
járulékos jelentőségű. A lényeg szerintem
egy tényleges életbeli hiányosság: a kom-
oly érzelmek, a szerelem, a hit, a nor-
mális elem hiánya, s a vágy ezeknek
legalább létése, művészetben való átélé-
se után. E tekintetben, véleményem szer-
int, nincsenek éles kontinenshatárok. Ezt
az igényt elégíti ki Millar színműve is,

vérszíre lejár, és természetesen az utóbbról
bővebbet. A színvonal dögében
pedig megpróbálok ízlésemre hallgatni.

— Nemzedéktársai mostanság megkísérel-
nek egyfajta társadalmisabb, politizáló szin-
házat csinálni. Ont mintha ez kevésbé fog-
lalkoztatná.

— Politizálni, társadalmilag elkötelezett
színházat kreálni sokféleképpen lehet. De
sohasem a közönség megkerülésével. Az
én szándékom a néző finom érzelmi kö-
rülhálózása és az ezen át történő ráhatás.
Nem tudok történelmi parabolák segítsé-
gével társadalmat ábrázolni, csak emberi
sorsok bemutatása útján. Nem vetem el
elvből az intellektuális színházat, de azt
tartom, hogy a legalapvetőbb drámai jel-
kép mindmáig a kettős, *síró-nevető arc*.
E maszk mögé befér a Léni néni is, Tolsz-
toj Rakétája is. Ért már engem is, és érte
már színházunkat is olyan vád, hogy
munkámban nem tükröződnek vissza az
elmúlt másfél évtized színházi stílusirány-
zatai. Nos, játszottunk Millert is, Wil-
liamst is, Dürrenmattot is, játszottunk
Brechtet és abszurdokat. En a magam
részéről Weiss egyik „legintellektuálisabb”
drámáját, a Mockinpót urat is megren-
deztem. Úgy gondolom, túl vagyunk a
tanulóveken. És azt hiszem, hogy az ér-
zelmeikkel sem történt több visszaélés,
mint a színházi forradalom egyéb irány-
zataival. Mint mondtam, az ízlésemre
hallgatok.

— Es ezt nem befolyásolja több kritika egy-
séges állásfoglalása se?

— Nem a bírálatokat, mint egyéni vé-
leményeket veszem számba, akárcsak a
közönség reakcióját. És ilven értelemben
mellettem van a többség. Tudom, hogy
Millar nem súlyos író, de úgy hiszem,
nem is fajsúlytalan. Amit az érzelmek to-
tális vállalásáról mond, mai viszonyaink
között hasznos lehet. Érzelmessége célszerű
hatóerő. És azt gondolom, hogy az avant-
gard ma már nem segíti a fogalmi gon-
dolkodás tisztázódását, és kevésbé segít az
emberek közötti kommunikációban. Én
pedig ezt szeretném: az emberek közele-
désének elősegítését; vágyat ébreszteni
olyasmi iránt, ami az életben örömet
szerez, felfényesíteni a tekinteteket, „pisz-
kálni a bezsírosodott agyakat” (ahogy
Abélard mondja), puhán és sérülésmen-
tesen.

— En pedig úgy gondolom, hogy a szán-
dék tisztelgőre méltó, de a módszer vitatható,
és ez a polémia le nem zárható.

Lukácsy András

Zalán Tibor:

Anti-Cantata Profana

Vadaknak szólott
keserű szóval,
vérbefult torokkal
őertük kiáltott,
vadaknak szólott
verdeső szível,
fájó emberhangon
hozzájuk síkoltott.
Állt a nagy erdőben,
csillagtalan térben,
de nem vált szarvassá,
agancsos szép vaddá.
Ekkor megértett,
mindent meglátott,
többet nem szólott,
többet nem kiáltott.
Mert nem keresték,
mert nem is hívták,
mert ha kopogtatott
be nem bocsátották,
magányára maradt,
örökös hiányra,
rászögezte sorsa
önmaga húsára.
és már nem adódott
innia sem másból:
csak hűvös forrásból,
csak tiszta forrásból.

Baka István:

Legenda, hát lehullasz

Legenda, hát lehullasz,
jövönkből varri ruha!
Erdővé válhatunk mi,
szarvasokká soha.

Havas táj keszkenőjét
bevérrezük ma még.
Holnapra lágy humusszá
feled már e vidék.

Szél leng az alkonyatban:
ingünk volt — ám mi többet
magunkra föl nem öltjük,
soká késett az ünnep.

Legenda, hát lehullasz,
sorsunkká nyútt ruha!
Allunk, mint holtra dermedt
erdők agancs-sora.